

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 12. 12. 2017
C(2017)8461 final

Tisztelt Elnök Úr!

A Bizottság szeretné megköszönni az Országgyűlésnek a Bizottság által vállalkozásokhoz és vállalkozások társulásaihoz intézett, a belső piaccal és a kapcsolódó területekkel összefüggő információkérésre vonatkozó feltételek és eljárás megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatra (COM(2017) 257 final) – más megnevezéssel: az egységes piaci információs eszközre – vonatkozó véleményét.

A 2015 októberi egységes piaci stratégia az Európai Bizottság teljes beruházási potenciál felszabadítására kidolgozott terve. Az egységes piac az európai projekt központi eleme, amely lehetővé teszi a személyek, az áruk, a szolgáltatások és a tőke szabadabb mozgását, ezáltal lehetőségeket teremt az európai vállalkozások számára, valamint nagyobb választékot és alacsonyabb árakat biztosít a fogyasztók számára. Ezek az előnyök azonban nem mindig válnak kézzelfogható valósággá az egységes piacra vonatkozó szabályok ismeretének vagy végrehajtásának hiányában, illetve az azok érvényesülését gátló egyéb akadályok miatt.

Amikor a Bizottság figyelmét olyan esetekre hívják fel, amelyekben az egységes piac esetleg nem működik megfelelően, bizonyítékokra van szükség annak igazolására, hogy az uniós szabályokat helytelenül alkalmazták-e, és amennyiben igen, ez miben állt. A jelenlegi szabályozási keret az esetek többségében hatékonyan lehetővé teszi, hogy a Bizottság hozzájusson az egységes piac létrehozásával és működésével kapcsolatos nehézségek kezeléséhez szükséges információkhoz. Egyes konkrét helyzetekben azonban, amikor részletes, összehasonlítható, naprakész, konkrét piaci adatokra van szükség, az ilyen adatok összegyűjtése kihívást jelent. Az ilyen információk különösen fontosak az uniós dimenzióval rendelkező összetett esetek értékeléséhez, akár csak az olyan esetek vizsgálatakor, amelyek gyorsan változó piacokhoz, új gazdasági tevékenységekhez vagy a szokásos gazdasági feltételezéseket megkérdőjelező új üzleti modellekhez kapcsolódnak.

Jelenleg a Bizottság nem jogosult az egységes piac működésének védelmében a piaci szereplőktől közvetlenül információt kérni, kivéve egy nagyon speciális szabállyal meghatározott, főként az uniós versenyjoghoz tartozó területen (az állami támogatásra, a

HÖRCSIK Richárd
az Országgyűlés Európai ügyek Bizottságának elnöke

cc:

KÖVÉR László
az Országgyűlés elnöke
Kossuth Lajos tér 1-3.
HU – 1357 BUDAPEST

Kossuth Lajos tér 1-3.
HU – 1357 BUDAPEST

versenykorlátozó megállapodásokra, az erőfölénnyel való visszaélésre, illetve az összefonódásra vonatkozó szabályok területén). E szabályok azonban az uniós egységes piacról szóló jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos nehézségek összes lehetséges esetének csak egy szűk körét érintik.

A közösen elfogadott uniós szabályoknak való megfelelés gyorsabb és eredményesebb biztosítása minden polgár és vállalkozás számára előnyös lenne, mivel így jobban és gyorsabban élhetnének az egységes piaccal kapcsolatos jogaikkal. E kezdeményezés célja tehát a belső piac létrehozása és annak működésének biztosítása. Annak érdekében, hogy a rendelet lefedje a belső piac azon területeit, amelyek esetében a jogalkotási intézkedésekről az Európai Unió működéséről szóló szerződés külön cikkei rendelkeznek, valamint más, a belső piachoz kapcsolódó területeket, a javaslat úgy rendelkezik, hogy a rendeletet a mezőgazdaság és a halászat (kivéve a tengeri biológiai erőforrások megőrzését), a közlekedés, a környezetvédelem és energia terén is kell alkalmazni.

A javasolt eszköz általános jellegű lenne és nem irányulna kifejezetten valamelyik ágazatra vagy gyakorlatra. Mindazonáltal az egységes piaci információs eszköz és annak főbb jellemzőinek kialakítása során fontos szerepet játszottak a – többek között a közbeszerzés és a digitális egységes piac területén szerzett – végrehajtási tapasztalatok.

A javaslat arányos a kitűzött célokkal és nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket, figyelembe véve az alábbi okokat. Először is, a vállalkozásokhoz intézett információkérés indításához a Bizottságnak bizonyítania kellene, hogy az uniós jog alkalmazásával kapcsolatban olyan komoly nehézség jelentkezik, amely veszélyeztetheti valamely fontos uniós szakpolitikai célkitűzés elérését a javaslat hatálya alá tartozó területeken. Másodszor, az egységes piaci információs eszközt végső eszközként alkalmaznák, olyan határokon átnyúló esetekben, amikor az egységes piaci szabályok érvényesítéséhez szükséges vállalati szintű információk nem érhetők el könnyen más módszerekkel. Harmadszor, az eszköz célzott jelegéből adódóan a javaslat alapján kiküldött információkérések szűken meghatározottak lennének, konkrét esetre irányulnának, és minden bizonnyal rövidek lennének, továbbá általában nagyvállalatok szűkebb körének szólnának. Nem járnának ismétlődő jelentéstételi kötelezettséggel, és az eszköz nem lenne összetévesztendő a statisztikai adatgyűjtéssel vagy a szokásos nyilvános konzultációkkal.

A rendeletervezet 4. cikkében meghatározott azon feltétel, hogy „valamely, az uniós jog alkalmazásával kapcsolatos komoly nehézség veszélyezteti egy fontos uniós szakpolitikai célkitűzés teljesítését”, olyan szigorú követelmény, amely biztosítja, hogy az eszközt csak kivételes esetekben alkalmazzák. E kritérium ugyanakkor biztosítja a javaslat horizontális jellegét és kiterjed az egységes piaci szabályok alkalmazásával kapcsolatos esetleges jövőbeli problémákra, tehát nem túlzottan korlátozó. Az európai uniós jog más területein is alkalmaznak tág fogalmakat, amennyiben a lehetséges helyzetek szerteágazó jellege ezt megköveteli (pl. a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása az antitröszt területén, a közös piacon vagy annak jelentős részén zajló verseny jelentős mértékű akadályozása az összefonódás-ellenőrzés terén, a kereskedelemre gyakorolt hatás az állami támogatások ellenőrzése terén, vagy a jelentős piaci erő a hálózatos iparágakról szóló

rendeletben). Arra is felhívjuk a figyelmet, hogy e követelmény csak az első azon feltételek sorában, amelyeknek a javaslat értelmében az információkérés kiadásához teljesülniük kell. Végül, de nem utolsósorban az uniós jog alkalmazásával kapcsolatos komoly nehézség fennállásának értékelése nem kizárólagosan a Bizottság belátására lenne bízva, mivel e feltétel – és a javaslat 5. cikkében meghatározott egyéb feltételek – teljesülése az Európai Unió Bírósága általi bírósági felülvizsgálat tárgyát képezné.

A Bizottság véleménye szerint a javaslat – különösen a rendelettervezet 7., 8. és 16. cikke – megfelelő biztosítékokat határoz meg a gyűjtött információk bizalmas jellegére vonatkozóan. Közelebbről, a Bizottság köteles a vállalkozásoknak és a vállalkozások társulásainak lehetőséget biztosítani arra, hogy jelezzék, megítélésük szerint mely információkra vonatkozik a szakmai titoktartás kötelezettsége. Továbbá a bizalmas információk felhasználása csak az alábbi három, szűken meghatározott esetben lehetséges: a) ha ezek az információk összefoglaló vagy összesített formában vannak feltüntetve, vagy legalábbis olyan formában jelennek meg, amely nem teszi lehetővé az egyes vállalkozásoknak vagy vállalkozások társulásainak az azonosítását; b) ha a Bizottság előzőleg megszerezte a válaszadó hozzájárulását az ilyen információk felfedéséhez; c) ha az ilyen információk valamely tagállam előtti felfedése szükséges az uniós jog e rendelet alkalmazási körében bekövetkezett megsértésének alátámasztásához, feltéve, hogy a válaszadónak lehetősége volt arra, hogy a határozat meghozatala előtt ismertesse a véleményét, valamint hogy az információk felfedését megelőzően igénybe vegye a rendelkezésre álló bírósági jogorvoslati lehetőségeket. Végül a Bizottságra, annak tisztviselőire és más alkalmazottaira vonatkozó szakmai titoktartási kötelezettség közvetlenül az EUMSZ 339. cikkéből ered. A javaslat 16. cikkével összhangban a szakmai titoktartási kötelezettség hatálya kiterjed a tagállamokra, azok tisztviselőire és más alkalmazottaira is.

A Bizottság arra vonatkozó hatásköre, hogy úgy dönthet, hogy nem védi azon információkat, amelyek bizalmas kezelését kérték, az állami támogatások területén már fennáll. A javaslat 7. cikke (4) bekezdésének megfogalmazása valójában az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet 9. cikkének (9) bekezdésén alapul. Egyébként pedig a Bizottság által a 7. cikk (4) bekezdése alapján elfogadott határozatok minden esetben az Európai Unió Bírósága általi bírósági felülvizsgálat tárgyát képeznék. A bizalmas információk védelme tekintetében a Bizottság az uniós versenyjog és az állami támogatási jog területén jól bevált igazgatási gyakorlatait alkalmazná.

Hasonlóképpen, a versenyjog és az állami támogatási szabályok területén szerzett tapasztalatok szerint e téren fontos szerepet játszanak a szankciók. Ezek lehetősége korántsem azt sugallja, hogy a válaszadó vállalkozás érintett üzleti gyakorlata szabálysértő lenne. A javaslat kizárólag az információkérés nem teljesítésére vonatkozóan határoz meg szankciókat. Közelebbről, a javaslat a pénzbírságokat és kényszerítő bírságokat határoz meg arra az esetre, ha a válaszadó pontatlan vagy félrevezető információt szolgáltat, vagy ha hivatalos bizottsági határozat útján megfogalmazott kérésre hiányos információt szolgáltat vagy egyáltalán nem nyújt információt. Ráadásul a versenypolitika területén alig volt olyan eset eddig, hogy e szankciókat alkalmazni kellett volna. A szankciórendszerek megléte ugyanakkor

gyorsítja az információgyűjtést, és általában véve kedvezően befolyásolja a gyűjtött adatok pontosságát. A javaslat a kiszabható bírságok maximális összegét is meghatározza, hasonlóan például ahhoz, ahogy ezeket az állami támogatások területén már meghatározták. A Bizottság először egyszerű információkérést küldhet, amelyre nem kötelező a válaszadás, majd (a válaszadót információnyújtásra kötelező) bizottsági határozatot adhat ki. A szankciók elvben ez utóbbi esetben alkalmazhatók késedelmes válaszadás esetén. A Bizottság határozatai (függetlenül attól, hogy információkérésre vagy szankciók alkalmazására irányulnak) minden esetben az Európai Unió Bírósága általi bírósági felülvizsgálat tárgyát képeznek.

Mint fentebb már említettük, az egységes piaci információs eszköz keretében akkor kerülne sor kérés kiküldésére, ha a releváns információk megszerzésének egyéb módjai nem vezetnek eredményre. Az érintett vállalkozásokra és hatóságokra háruló adminisztratív terhet a minimálisra csökkenti annak biztosítása, hogy e kérések csak a válaszadó vállalkozások számára könnyen elérhető adatokra vonatkoznának (azaz az ilyen információk beszerzése vagy előkeresése nem igényelne hosszadalmas kutatást vagy jelentős erőfeszítést). Ezért tekintettel arra, hogy a nagyobb vállalkozások nagyobb valószínűséggel rendelkezhetnek az egységes piac működésével kapcsolatos kérdésekre vonatkozó információkkal, e vállalkozások nagyobb valószínűséggel lennének a címzettek között, mint a kis- és középvállalkozások. Mindazonáltal a Bizottság az információkérések kiadásakor – amint azt a javaslat kifejezetten el is ismeri – köteles megfelelően figyelembe venni az operatív kapacitásokat és az arányosság elvét, különösen kis- és középvállalkozások esetében.

Végül, de nem utolsósorban az adminisztratív teher minimális lenne – és e terheket mindenképp ellensúlyoznák az egységes piaci információs eszköz lehetséges előnyei, azaz az, hogy az egységes piaci szabályok és elvek eredményesebb alkalmazásának köszönhetően jobban működne az egységes piac. Az állami támogatások ellenőrzése területén rendelkezésre álló hasonló eszköz (a piaci vizsgálati eszköz) alkalmazására 2013-as bevezetése óta csak néhány alkalommal került sor, és az a gyakorlatban csupán néhány (nagyobb) piaci szereplőt érintett. Használata lehetővé tette egy, az egységes piaci jog alkalmazása területén jelentkező komoly nehézség korrigálását, valamint közel 50 millió EUR be nem fizetett adó megfizetését.

A fenti megállapítások a Bizottság által előterjesztett eredeti javaslaton alapulnak, amely jelenleg az Európai Parlament és a Tanács részvételével zajló jogalkotási eljárás szakaszában tart.

A Bizottság reményét fejezi ki, hogy ezek a magyarázatok eloszlatják az Országgyűlés által felvetett aggályokat, és várakozással tekint a jövőbeni politikai párbeszéd elé.

Tisztelettel:

Frans Timmermans
első alelnök

Elżbieta Bienkowska
a Bizottság tagja